

13 יולי 2009

תכנית אב לחבל אילות- חלופות לפיתוח חבל אילות**סיכום דיון צוותי חשיבה****מיום 06/07/2009****משתתפים:****צוות חשיבה בנושא התיישבות, שטחים פתוחים ופיתוח כלכלי**

אודי גת, ראש המועצה האזורית ויו"ר ועדת ההיגוי
 יוני פרגיון, מהנדס המועצה האזורית, מרכז תכנית האב
 אמנון גרינברג, מנהל מו"פ חקלאי, יטבתה
 דובי קדישאי, מנכ"ל ערדום
 דורית בנט, היחידה הסביבתית אילת-אילות
 אסף הולצר, מרכז ללימודי מדבר (קיבוץ סמר)
 אמנון שמעוני, מנכ"ל החברה הכלכלית (קיבוץ יהל)
 אהוד קוגלר, ס. ראש המועצה, מרכז משק, סמר
 אריה רובינשטיין, רכז תכנון, קיבוץ אילות
 יוסי כהן, באר אורה
 מארק נווה
 ערן שפירה, אליפז
 בני
 רוי כגן, מרכז משק, קיבוץ קטורה
 יניב גולן, עורך עלון המועצה (קיבוץ סמר)
 נעמה ויס, באר אורה
 דורון שלו
 חיים גולדמן גולץ, קיבוץ יטבתה
 הדס פורט
 הילל טוביאס, קיבוץ יהל
 רונית דיגיי, מרכזת מחלקת נוער (קיבוץ קטורה)
 דוד לרר

צוות חשיבה בנושא תיירות

שמול יעקב, רכז תיירות בחברה הכלכלית
 דבורה פולצ'ק, מנהלת אירוח, קיבוץ אילות
 מיכאל לביא
 חגית גל, פארק תמנע
 אסף הולצר, מרכז ללימודי מדבר (קיבוץ סמר)
 בריגיט ברמן, מנהלת מרכז המידע וההזמנות
 מאלה פלקוף
 ליסט סלע, מנהלת שיווק, קיבוץ לוטן
 מנחם רוז, מנהל תיירות, קיבוץ יהל
 אודי פינסלר, מרכז משק, קיבוץ אליפז
 מינה קשי, מרכזת משק, קיבוץ לוטן
 סילביו קיגן
 גיל חובב, משווק אזורי
 דפנה אבד, מנהלת תיירות, קיבוץ לוטן
 לאה צדיקס, קיבוץ אליפז

צוות חשיבה בנושא חברה וקהילה

יהודית בירנצויג, מזכירת המועצה האזורית, ומרכזת שיתוף הציבור בתכנית האב
 שושי אורון
 שרי הריס, מנהלת המחלקה לשירותים חברתיים (קיבוץ לוטן)
 נעמי רובינשטיין
 אבי רן (פופו)
 עידו קלאי, קיבוץ גרופית
 טלי אלון, קיבוץ לוטן
 הדס אלעני
 מאיה שפיר, מזכירת קיבוץ, יטבתה
 מייקל לוי, מנהל ביי"ס מעלה שחרות (קיבוץ גרופית)
 אריאל אימרמן
 ענבר וולוקיטה

צוות התכנון

חנה מורן - ראש צוות תכנית האב ותכנון התיישבותי
 חגית אדיב - תכנון חברתי ושיתוף ציבור
 אילן בן יוסף - תיירות
 יאיר דוכין - פיתוח כלכלי ותעסוקה
 אהובה לוי - שטחים פתוחים

סיכום דיון**מטרת הפגישה**

בחינת המשמעויות של החלופות הנושאות לפיתוח חבל אילות ע"י תושבים ו בעלי תפקידים במועצה.

מהלך הפגישה

חנה מורן, ראש צוות תכנית האב, הציגה בפני כלל המשתתפים את מסגרת הדיון שיהיה בצוותי החשיבה, קווי המתאר העיקריים של החלופות, על פי הנושאים השונים. וכן, את תהליך העבודה במסגרת צוותי החשיבה.

לאחר הצגת עיקרי הדברים, התפזרו המשתתפים לצוותי החשיבה, כפי שנקבע מבעוד מועד.

סיכום הדיונים בצוותי החשיבה:

צוות חשיבה בנושא התיישבות, שטחים פתוחים ופיתוח כלכלי -
חנה מורן הציגה את חלופות והסוגיות המרכזיות הקשורות לקביעת גודל האוכלוסיה ועוצמות פיתוח האזור בתכנית האב והחלופות שגובשו **לפריסה התיישבותית באזור.**

דיון בחלופות בנושא גודל אוכלוסייה -

חלופה ב' - 7,000 איש - היא חלופת ה-"0". זהו גודל אוכלוסייה ריאלי לאזור במסגרתה ניתן יהיה לבצע הרחבות קהילתיות בישובים.
חלופה ג' - 11,000 איש - גודל אוכלוסייה, על פי חלופה זו, הוא גודל סביר, לפיו ניתן יהיה להגיע למספר הנחלות המתוכנן באזור.
חלופה ד' - 20,000 איש - נשקלה בתנאי שתישמר מסגרת החזון שהוגדר. יתרונה - ביצירת מסה קריטית לפיתוח תעסוקה.

סוכם:

- יש לראות בחלופות השונות **אבני דרך/שלבי ביניים** מוגדרים עד הגעה לחלופה המועדפת.
- החלופה המועדפת צריכה להתמקד בין 7,000 ל- 11,000 **תושבים.**

דיון בחלופות בנושא פריסת המערך ההתיישבותי -

כתגובה להצגת חלופות במסגרתן יפוצלו מוקדי הפעילויות במרחב המועצה - צוות החשיבה סבור כי יש לראות את האזור **כמרחב מאוחד**, בדומה למצב הקיים.
 במקביל, יש ליצור **מגוון וריכוז פעילויות**, במסגרת המוקדים הפועלים כיום - מוקד השירותים סמוך ליטבתה ואזור התעשייה תמנע. וכן, לפעול להגברת התחבורה והנגישות למוקדים אלה.
 במקביל, הוצע בצוות החשיבה **לעודד פיתוח מוקדי עניין** נוספים בישובים ופיזור פעילויות **ייחודיות בכל ישוב.**

סוגיית השטחים הפתוחים - אהובה לוי הציגה את ניתוח ההיבט של השטחים הפתוחים בהתייחס לחלופות המערך ההתיישבותי וכלי הניתוח שפותחו עד כה על ידי צוות התכנון בשיתוף צוות החשיבה לשטחים פתוחים וסביבה במועצה.

הדיון בחלופות ובסוגיות הכלכליות - **יאיר זוכין** הציג את החלופות, הסוגיות והדילמות המרכזיות לפיתוח המועצה. הדיון לא מוצא והוחלט להמשיכו במפגש נוסף עם צוות החשיבה ב- 28.7.09 במועצה.

צוות חשיבה בנושא חברה, קהילה ושרותי ציבור -

חגית אדיב הציגה את החלופות וסוגיות המרכזיות העומדות על הפרק, בנושאי חברה קהילה ושרותי ציבור.

דיון בחלופות בנושא גודל אוכלוסייה -

קיימת הסכמה בקרב חברי הצוות כי יש לכוון להכפלת האוכלוסייה. כלומר- חלופת ה- 7,000 נפש.

גידול נוסף של **עד 11,000 נפש אפשרי בתנאי** שיעשה "חריש עמוק" בנושאים הערכיים של השיתוף כמפורט להלן:

- גידול שישמור על ערכים והשקפת עולם, אינו בהכרח גידול שלא יקלוט תושבים (להבדיל מחברים).

- ישוב דל משאבים לא יוכל לגדול רק באמצעות קליטת חברים בקיבוץ.

- החשש העיקרי הוא לגבי "סוג האוכלוסייה" שתיקלט. ההערכה היא שהנוף, המרחב והמרחק ממרכז הארץ נשארים ללא שינוי והם ישפיעו על "סוג" האוכלוסייה שתבקש להגיע לאזור.

דיון בסוגיית קליטת האוכלוסייה ושמירה על ערכים חברתיים-קהילתיים -

קיימת הסכמה כי **האתגר הגדול** הוא למצוא דרכים ליצור שותפויות אחרות מאלו הקיימות כיום וליצור קהילתיות במסגרות גדולות יותר. בנוסף, עלה הצורך ביצירת שיתוף במסגרות חוצות ישובים.

האמצעים להשגת מטרות אלו הן **מיתוג האזור** באופן שימשוך את הקהל הרצוי, ויצירת התארגנויות אזוריות מקצועיות ומנהיגות חברתית שיצרו כלים מקומיים לקליטה בכל ישוב וישוב. פעילות להסרת חסמים של "פחד וחשש" והערכות מתוכננת ומתואמת לקליטה.

נקודה נוספת שעלתה היא נושא **החינוך** – הדעה הרווחת היא ש החינוך הינו מרכיב חשוב מאד וד בשמירה וטיפוח הערכים.

דיון בחלופות בנושא פריסה התיישבותית ושרותי הציבור -

קיימת הסכמה לגבי מספר נקודות שהועלו במסגרת חלופות ב', ג' ו-ד' –

- גידול האוכלוסיה בגב ההר מחייב **מרכז משני**. בהקשר זה, יש לבחון שיתופי פעולה עם הצבא.

- הגיאוגרפיה של האזור היא כזו ש מצריכה הנגשת שירותים לגוש ההתיישבות המערבי (גב ההר) **ויצירת "העדפה מתקנת"**.

- לגבי פריסת שרותי הציבור, קיימת הסכמה כי חשוב **לחזק את המרכז הקיים**. למרות שהקמת מרכז נוסף יכול ליצור נקודות מפגש ושותפויות נוספות, ההנחה היא שקצב הפיתוח לא יאפשר ביזור שירותים והקמת מרכזי משנה (אלו דורשים קצב פיתוח "במדרגות גדולות").

- הדעה הרווחת היא ש מועצה חזקה בנויה על ישובים חזקים שיש להם גם שירותים

ופעילות חברתית משלהם ויש לשמור על כך.

צוות חשיבה בנושא תיירות -

אילן בן יוסף הציג בפני צוות החשיבה את חלופות התיירות ויחסי הגומלין ביניהן לבין חלופות גודל האוכלוסייה (במיוחד בהיבט התעסוקתי-פרנסתי).

קיימת הסכמה בקרב צוות החשיבה כי קיימות שלוש חלופות עיקריות :
חלופה ראשונה - חלופה א' - מצב קיים. במסגרת חלופה זו, מהווה ענף התיירות פחות מ-5% מהתוצר והתעסוקה בחבל אילות.

חלופה שנייה - שילוב של חלופות ב' ו-ג' - במסגרתה, מהווה ענף התיירות סדר גודל של 10-20% מהתוצר והתעסוקה בחבל אילות (תלוי, בין היתר, בחלופת האוכלוסייה שתמומש).

חלופה שלישית - כפי שהוצג במסגרת חלופה ד' - במסגרתה, מהווה ענף התיירות סדר גודל של 15-25% מהתוצר והתעסוקה בחבל (תלוי, בין היתר, בחלופת האוכלוסייה שתמומש).

מניתוח החלופות ע"י צוות החשיבה, **החלופה המועדפת היא החלופה השנייה** - **חלופת הביניים**. קיימת הסכמה בקרב צוות החשיבה כי חלופה זו עונה על מספר דגשים בעלי חשיבות הקשורים לאופי ולהיקף הפיתוח התיירותי ואופן גיוס והשקעת ההון בענף התיירות באזור.

בחירת הקריטריונים לבחירת חלופה מועדפת:

במסגרת הדיון בצוותי החשיבה, הורחבו ופורטו היעדים, הקריטריונים והאמצעים, לפיהם תיבחר החלופה המועדפת וכן הועלו כווני פיתוח מועדפים. זאת במטרה להשיא את מטרת העל של התכנית-

**משיכת אוכלוסייה חדשה ואיכותית לאזור,
 לקליטה בישובים הקיימים ובמסגרות הקיימות בהם,**

**תוך- שמירה על האיכויות הקהילתיות הקיימות
 והסביבה הטבעית,
 ותוך- התאמת הפיתוח הכלכלי למגמות אלה,
 והעדפת פיתוח ענפי החקלאות, התיירות והאנרגיה המתחדשת.**

להלן הנקודות שהועלו בנושא במסגרת צוותי החשיבה השונים:

צוות חשיבה בנושא התיישבות, שטחים פתוחים ופיתוח כלכלי -

מטרה- גידול אוכלוסייה תוך שמירה על המסגרות הערכיות הקיימות ביישובים:

1. יכולת משיכת אוכלוסיה:

1.1 היצע מגורים-

1.1.1 קרקע לבניה

2.1.1 הרחבות קהילתיות¹

3.1.1 הגדלת יחס תושבים/חברים

4.1.1 כושר קליטה בהרחבות- גדול יותר

2.1 שרותי ציבור/חינוך - מגוון, איכות, רמה וכד'.

3.1 חוסן כלכלי/פרנסה

4.1 חוסן חברתי

5.1 אידיאולוגיה/ערכים/גאונות היחידה- האזור/מיתוג-

1.5.1 חיזוק ייחודיות האזור

2.5.1 אנרגיה מתחדשת/ירוק

3.5.1 ירוק/סביבתי

6.1 איכויות הטבע והסביבה

7.1 אתגר תעסוקתי ייחודי -

1.1.7.1 הגשמה עצמית

2.1.7.1 תעסוקה

3.1.7.1 פרנסה

2 שמירה והעלאת איכות חיים באזור- שמירה על האיכויות הקהילתיות הקיימות

והסביבה הטבעית:

1.2 רמת/איכות חינוך גבוהה

2.2 שרותים ציבוריים ברמה גבוהה

3.2 סביבה טבעית

4.2 ניקיון/מחזור/בניה איכותית

5.2 קהילתיות

6.2 זיקה בין מגורים ובין תעסוקה

7.2 נגישות

¹ הקליטה בנחלות- מהווה מחסום

רח' דובנוב 6 תל-אביב, מיקוד 61400

chanamor@netvision.net.il

צוות חשיבה בנושא חברה, קהילה ושרותי ציבור -

בנוסף למטרות שגובשו בנושא זה בשלב הקודם, המשתתפים ביקשו למצוא דרך לנסח מטרה שתתייחס לנושא "המנהיגות החברתית". כמו כן, ביקשו המשתתפים לחדד ולתקן את הקריטריונים הקיימים. להלן הצעותיהם:

- "דגש על יצירת אמצעים וכלים לקליטת האוכלוסייה מבחינה חברתית ופיתוח מנהיגות חברתית קולטת".
- לתקן קריטריון: "מידת היכולת להקים הרחבות" ל- "מידת היכולת לשלב את תושבי ההרחבות הקהילתיות"
- להוסיף קריטריון שיתייחס להדרגתיות - "האפשרות לקלוט באופן הדרגתי תושבים, כדי להבטיח שילוב".

צוות חשיבה בנושא תיירות -

המשתתפים הרחיבו את המדדים הקיימים בנושא הפיתוח התיירותי. להלן הצעותיהם:

- ביסוס הענף על משאבי אנוש מקומיים
 - שאיפה למיקסום פוטנציאלים כלכליים מבלי לאבד שליטה וציביון
 - ביסוס על תיירות מתאכסנת (נופשוני לינה – "Stay put")
 - צורך במושכנים חדשים ממנפים, לרבות "יש מאיין" על בסיס יצירתיות/מעוף
 - כיוון לקהלי יעד אניני מדבר, אבל בחתך חברתי-כלכלי מלא (לרבות פלחי השוק העממיים, לא אקסקלוסיבי)
 - שמירה על המירקם החברתי (הימנעות מפיתוח המסכך/פוגע במירקם)
 - שמירה על אופי היישובים
 - אי אובדן שליטה
 - שמירה על ציביון סביבתי
 - פיתוח בר-קיימא
 - עסקים מחוללי הון להשקעות נוספות (סף מיבחן! לא רק מאוזנים או נושאי רווחים שוליים).
- .../.

צוות התכנון ישמח לעמוד לרשות התושבים והמשתתפים בצוותי החשיבה במהלך החודש הקרוב- לשם קבלת משוברים, רעיונות, שאלות וכד' בנושאים המפורטים לעיל,

לקראת דיון לגיבוש חלופה מועדפת לפיתוח האזור שיתקיים בועדת ההיגוי של המועצה בתחילת חודש ספטמבר .

ניתן לשלוח מייל (עדיף) או פקס לכתובת הרשומה מטה.